

Welkomswoord 6^e jaar symposium

Vereniging Dutch Association for Infant Mental Health

Geachte deelnemers, geachte leden, geachte sprekers,

Het is mij een genoegen de opening te mogen verrichten van het alweer 6^e jaarsymposium van de Vereniging DAIMH. De symposium commissie bijgestaan door de andere leden van het bestuur heeft zich weer ingespannen om een aantrekkelijk programma samen te stellen, nu rond het thema 'Regulatiestoornissen'. Nadat we in 2006 formeel zijn gestart als vereniging DAIMH en we in mei van dit jaar het eerste lustrum hebben gevierd met de leden, is dit dus alweer het eerste symposium dat de tweede vijfjaarstermijn inluit.

Het afgelopen verenigingsjaar heeft zich gekenmerkt door een bezinning op eerder ingenomen standpunten met betrekking tot de keuzes betreffende het doel en de inrichting van de vereniging.

Allereerst hebben we in januari van dit jaar met een aantal leden de aanzet gemaakt te komen tot de formulering van een nieuwe kernboodschap. Het resultaat werd voorgelegd aan de leden in de lustrum viering in mei van dit jaar. Het doet ons als bestuur dan ook deugd jullie nu deze nieuwe kernboodschap te kunnen presenteren. Je treft deze aan bij de stukken van deze symposiumdag.

Verder hebben we ons dit jaar gebogen over de structuur van de vereniging die als te getrappt en te gedifferentieerd ervaren werd. Het heeft ertoe geleid dat de ledenvergadering in de al genoemde lustrum bijeenkomst het voorstel van het bestuur heeft overgenomen te komen tot een platte organisatiestructuur met slechts een lidmaatschap, namelijk dat van het gewone lid. Daarnaast is er een register ingesteld voor IMH-specialisten waarin de vroegere lidspecialisten zijn opgenomen.

Een en ander impliceert natuurlijk dat alle formele stukken van de Vereniging hierop dienen te worden aangepast en ik ben verheugd niet alleen de leden van onze vereniging vanmiddag tijdens de ingeplande ledenvergadering hiervoor hun instemming te kunnen vragen, maar zeker ook alle leden van het bestuur en vooral de secretaris hiervoor te kunnen bedanken.

Daarnaast willen wij jullie graag informeren over de initiatieven die er genomen zijn om in gezamenlijkheid met de WAIMH Vlaanderen te komen tot een meerdaags IMH congres, met meerdere internationale sprekers, dat vooralsnog gepland staat voor maart 2013. De overeengekomen locatie is Antwerpen. Houden jullie vooral de website in de gaten: zodra datum en locatie definitief zijn kunnen jullie deze aan treffen op de website. En we zullen jullie aansluitend zeker ook per e-mail op de hoogte brengen.

Een enkel woord over het onderwerp van vandaag: Regulatiestoornissen. Wat voor clinici volkomen voor de hand ligt, namelijk dat ontregeling van de baby en dus van het ouder-kind paar, directe effecten heeft op de ontwikkeling van het kind inclusief de kans op het ontwikkelen van stoornissen later in het leven, is voor wetenschappelijke onderzoekers nog helemaal geen uitgemaakte zaak. Resilience, d.w.z. de veerkracht van het individu, speelt een belangrijke beschermende rol. Momenteel uitgevoerde interventies, die voor de hand liggen en waarvan het effect klinisch evident is, wachten nog op wetenschappelijke onderbouwing.

Het klinisch werk heeft echter een forse ondersteuning gevonden in de gen-omgevingsinteracties, die, volop aanwezig en geaccepteerd in de hedendaagse wetenschappelijke biologie, nu ook voorzichtig aangetoond wordt in zoogdieren en in een enkel geval bij de mens. Ik heb mij de afgelopen jaren sterk gemaakt te laten zien dat Infant Mental Health mede zijn bestaansrecht kan vinden in deze gen-omgevingsinteracties. Recent kan daaraan worden toegevoegd indirecte wetenschappelijke steun vanuit de celfysiologie en celbiochemie. Het betreft hier gegevens van de laatste tien jaar, die laten zien dat het niet de celkern met de genen, dus het genoom, is die primair de dienst uitmaakt in de cel, maar dat het celcytoplasma zich een representatie vormt van de omgeving waarin de cel zich bevindt en dus de omgeving waarin het organisme zich bevindt, en het de wijzigingen zijn die plaatsvinden in dat cytoplasma als reactie op de omgeving, die de genen doet aan- en uitzetten. James Shapiro, hoogleraar biochemie en moleculair biologie uit Chicago zegt het in 2009 zo: citaat “The emphasis has to be on what the cell does with and to its genome, not what the genome directs the cell to execute!” einde citaat. De bijpassende termen van dit moment zijn ‘natural genetic engineering’ en ‘genomic editing’. Zoals de editor van een boek de teksten van de auteurs bewerkt en rangschikt, zo bewerkt het cytoplasma van de cel als een ingenieur de genen om zichzelf en de cel als geheel om te vormen en te doen adapteren. Een omkering van de denkrichting dus en het definitieve einde van het centrale dogma van de moleculaire celbiologie van de afgelopen 50 jaar, zoals voor het eerst geformuleerd door Francis Crick in 1958 en sinds die tijd de basis van het gedragsgenetisch onderzoek, inclusief de zoektocht naar endophenotypen.

Infant Mental Health kan dan gezien worden als professionele manipulatie van de directe affectieve omgeving van de baby, waarvan de effecten via hormonen en neurohormonen doordringen tot in het cytoplasma van de cel, met het

wijzigen van de toestand van het genoom als gevolg. Infant Mental Health bevindt zich dan ook naar mijn mening op het scherp van het wetenschappelijk discours.

Laten we echter bescheiden zijn: het ziet ernaar uit dat het genen-centrisch denken, de komende 20 tot 30 jaar, via de genome wide association studies, de GWAS, mondiaal de onderzoeksgelden grotendeels zal souperen. Dat betekent dus dat we ons vak tegen de verdrinking in dienen verder te ontwikkelen.

Anderzijds, niet te somber: naast het gegeven dat het geld hier voor het oprapen ligt en Dagobert Duck hier in het gebouw aanwezig is, is het feit dat er een duidelijk stijgende lijn zit in het aantal deelnemers aan ons jaarsymposium, deze keer meer dan 170 collega's, te beschouwen als een bewijs dat we op de goede weg zijn. Ik nodig een ieder hier aanwezig, die nog geen lid is van onze Vereniging, uit zich af te vragen waarom dat eigenlijk het geval is? De mensen van Zonder Zorg, die ons vandaag weer ondersteunen, zullen graag bereid zijn je informatie te geven en je gegevens nodig voor het lidmaatschap te noteren.

Een belangrijkere ondersteuning voor de locale Nederlandse situatie acht ik echter de samenstelling van de sprekers van deze dag. Wat een illustre gezelschap. Ik ben buitengewoon ingenomen met het feit dat jullie op onze uitnodiging zijn ingegaan. Ik zie dan ook uit naar de presentaties van ieder van jullie. Het belooft een mooie dag te worden en ik dank de sprekers dan ook op voorhand voor hun bijdrage.

Ein herzlich Willkommen für unseren Deutschen Kollegen dr. Nicolaus von Hofacker.

Rest mij nog jullie te zeggen dat het voor het laatst zal zijn dat deze voorzitter van bestuur het symposium mocht openen: de tweede termijn van mij loopt in maart 2012 af en wij hopen dan ook dat op korte termijn de nieuwe voorzitter zich aan jullie zal kunnen voorstellen.

Dan geef ik nu graag het woord aan de dagvoorzitter van vandaag, collega Jeanne van Weel, kinder- en jeugdpsychiater. Jeanne, het verloop van deze dag is bij jou in goede handen en ik ben dan ook, om meer dan een reden, blij dat je bent ingegaan op ons verzoek.

Driebergen-R.,

10 november 2011